

Newsletter

Główna Biblioteka Pracy
i Zabezpieczenia Społecznego

Długoterminowa archiwizacja obiektów cyfrowych to wyzwanie, przed którym stoją współczesne biblioteki. Wraz z postępującym rozwojem technologicznym i zmianami w dziedzinie technologii zapisu i odczytu publikacji elektronicznych, instytucje biblioteczne muszą opracować skuteczne strategie postępowania z zasobami elektronicznymi. Gwarantowanie długoterminowej użyteczności, autentyczności, integralności, oraz poufności danych cyfrowych staje się priorytetem, aby przekazać dziedzictwo nauki i kultury przyszłym pokoleniom.

Biblioteki, ewoluując w odpowiedzi na te wyzwania, zamierzają stać się centrami obrotu informacją. Długoterminowa archiwizacja zasobów cyfrowych jest integralnym elementem tej transformacji, wymagając od bibliotek podjęcia nowych obowiązków i działań. Pomimo powszechnej świadomości utraty danych cyfrowych, polskie instytucje wciąż borykają się z brakiem procedur, zabezpieczeń i konsekwentnej polityki długoterminowej ochrony danych.

DZIEŃ OCHRONY ZASOBÓW CYFROWYCH - CYFROWA OCHRONA ZBIORÓW W BIBLIOTEKACH

[Czytaj dalej](#)

Obecnie, świadomość utraty danych cyfrowych na świecie jest powszechna. Szacuje się, że Unia Europejska traci ponad 3 miliardy euro rocznie z powodu krótkiej żywotności technologii cyfrowych formatów. Niemniej jednak, polskie instytucje uczestniczą w tych inicjatywach znikomo. Ignorowanie potrzeby długoterminowej archiwizacji może doprowadzić do utraty historycznej, społecznej i kulturalnej pamięci, podobnie jak choroba Alzheimera wpływa na ludzką pamięć.

Termin "długoterminowa archiwizacja zasobów cyfrowych" nie ogranicza się tylko do przechowywania publikacji elektronicznych, ale obejmuje również ochronę autentyczności, integralności, poufności i dostępności tych zasobów w przyszłości. Biblioteki powinny podejść do tego zadania z wielką starannością, uwzględniając szybko rozwijające się technologie i ciągłe zmiany w dziedzinie archiwizacji cyfrowej.

W kontekście technicznych aspektów długoterminowej archiwizacji, trzeba uwzględnić trwałość nośników informacji. Współczesne biblioteki cyfrowe muszą nie tylko zabezpieczyć dane przed utratą, ale także uwzględnić koszty eksploatacji, używalność nośników i wzrastające koszty energii potrzebnej do utrzymania zbiorów cyfrowych. Planowanie długoterminowej archiwizacji wymaga także uwzględnienia warunków przetrwania informacji cyfrowej, starzenia się środków dostępu oraz ewolucji technologii.

Aby skutecznie chronić zasoby cyfrowe, biblioteki powinny podjąć konkretne kroki. Powielenie danych w co najmniej jednej kopii, rozproszenie tych kopii w przestrzeni oraz rearchiwizacja kopii konkretnych kodów cyfrowych stanowią kluczowe elementy strategii ochrony. Ponadto, biblioteki powinny uwzględnić standaryzację formatów kodów dyskretnych, posiadanie kopii pierwotnej, zdolność odczytu formatów porzuconych, a także możliwość bezstratnej translacji formatów starych na nowe.

Warto również zauważyć, że wraz z postępem technologii, strategię długoterminowej archiwizacji ewoluują. Tworzenie muzeów komputerowych czy strategii zachowania technologii, które umożliwią odtworzenie pierwotnych warunków odczytu, staje się coraz bardziej istotne. Przekraczanie granic między dziedzinami, takimi jak informatyka,

archiwistyka, konserwacja i inżynieria, jest niezbędne dla opracowania kompleksowych rozwiązań problemów związanych z długoterminową archiwizacją.

Ochrona dziedzictwa cyfrowego to kompleksowe wyzwanie, które wymaga solidnych podstaw prawnych. Konieczne jest dostosowanie istniejących aktów prawnych, takich jak ustawy o bibliotekach, obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych oraz prawie autorskim, do potrzeb długoterminowej archiwizacji publikacji cyfrowych. Narodowe programy ochrony dziedzictwa cyfrowego powinny opierać się na jednoznacznych przepisach dotyczących pobierania, kopiowania, modyfikowania, przechowywania i udostępniania materiałów elektronicznych.

Wnioski można więc wyciągnąć następujące: biblioteki muszą aktywnie uczestniczyć w procesie kształtowania polityki długoterminowej archiwizacji, rozwijając umiejętności w zakresie zarządzania danymi cyfrowymi, stosując nowoczesne metody archiwizacji oraz inwestując w badania nad trwałością nośników informacji. Ponadto, współpraca międzysektorowa pomiędzy bibliotekami, instytucjami badawczymi, a przemysłem informatycznym jest kluczowa w tworzeniu efektywnych rozwiązań problemów związanych z długoterminową archiwizacją zasobów cyfrowych.

Źródła

Nowości w GBPiZS

Przegląd prasy

30 października – 5 listopada 2023 r.

6 – 12 listopada 2023 r.

13 – 19 listopada 2023 r.

20 – 26 listopada 2023 r.

27 listopada – 3 grudnia 2023 r.

Wykaz nabytków książkowych Zbiorów Pracy i Zabezpieczenia Społecznego

Nowości Działu Zbiorów dla Niewidomych

Źródła:

-
1. DASZEWSKI, W. Cyfrowe zabezpieczenie zbiorów i informacji. W: *Nowy wymiar zabezpieczania zbiorów*. Biuletyn EBIB [on-line]. [Warszawa]: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. KWE, 2010, nr 6 (115) [dostęp 06.12.2023]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: <https://www.ebib.pl/2010/115/a.php?daszewski>
 2. JANUSZKO-SZAKIEL, A. Nowy wymiar zabezpieczania zbiorów. W: *Nowy wymiar zabezpieczania zbiorów*. Biuletyn EBIB [on-line]. [Warszawa]: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. KWE, 2010, nr 6 (115) [dostęp 06.12.2023]. ISSN 1507-7187. Dostępny w: <https://www.ebib.pl/2010/115/a.php?januszko>
 3. JANUSZKO-SZAKIEL, A. Wokół zagadnień trwałej ochrony zasobów cyfrowych. Kraków: Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, 2013. [dostęp 06.12.2023] ISBN 978-83-7571-239-1. Dostępny: <https://repozytorium.ka.edu.pl/server/api/core/bitstreams/f4026417-65f8-479b-b55c-aacf09685186/content>
 4. TOMALSKA, M. Trwałość zasobów internetowych na przykładzie dostępności witryn internetowych cytowanych w „Rocznikach Bibliotecznych” w latach 1999–2016. W: *Roczniki Biblioteczne*. 63, 2020 r., s. 117-140. [dostęp 06.12.2023] ISSN (online): 2720-1023. Dostępny: <https://wuwr.pl/rbibl/article/view/11417/10361>

Lokalizacja i kontakt

Dział Zbiorów dla Niewidomych
ul. Konwiktorska 7
00-216 Warszawa (Śródmieście)

tel.: 22 635-83-45

email: dw@dzdn.pl

Dział Zbiorów Pracy i Zabezpieczenia Społecznego
ul. Zabraniecka 8L
03-872 Warszawa (Targówek Fabryczny)
Dojazd do przystanku „Zabraniecka 02”
autobusami: 138, 338

tel.: (+48) 509-787-563

e-mail: sekretariat@gbpizs.gov.pl

